

EIGHTH (POSTER) SESSION
CHAIRMAN: ASSOC. PROF. DR. ŞULE SANAL
23 MAY 2014 FRIDAY 11.00-11.30

GELENEKSEL SÜT SAĞIM YÖNTEMİ: KOŞANA KOŞMA

Aşkın Yaşar,¹ Çağrı Çağlar Sinmez,² Gökhan Aslım³

¹ Prof., Selçuk University, Faculty of Veterinary Medicine, Dept. of History of Veterinary Medicine and Deontology, Konya, ayasar@selcuk.edu.tr

² Assist., Erciyes University, Faculty of Veterinary Medicine, Dept. of History of Veterinary Medicine and Deontology, Kayseri, cagribey6038@hotmail.com

³ Dr., Selçuk University, Faculty of Veterinary Medicine, Dept. of History of Veterinary Medicine and Deontology, Konya, vetaslim@gmail.com

Koyun yetiştiriciliği, tarımsal amaçlı kullanılmayan alanlardaki bitki örtüsünü et, süt ve yapağı ürünlerine dönüştüren, insan beslenmesine ve ekonomiye katkıda bulunan bir hayvancılık koludur. Türkiye’de özellikle kırsal bölgelerde halkın süt ve süt ürünleri ihtiyacının önemli bir kısmı yerli koyun ırklarından karşılanmakta ve koyunlardan genellikle elle sağım yöntemi kullanılarak süt elde edilmektedir.

Çalışmada, Türkiye’nin İç Anadolu Bölgesinin Konya Bölümünde koyunlarda uygulanan ve “koşana koşma” adı verilen süt sağım yöntemine ait verilere ulaşılarak unutulmaya yüz tutan bu geleneğin değerlendirilmesi amaçlandı.

Çalışmanın materyalini, Orta Anadolu’nun Konya Bölümü içerisinde kalan yörelerde yaşayan halk hekimliği uygulayıcıları, hayvan sahipleri ve hayvancılıkla uğraşan kişilerden oluşan 9 kaynak kişiden toplanan veriler oluşturdu. Veri toplama amacıyla “koşana koşma” uygulamasıyla ilgili sorulardan oluşan “Bilgi Derleme Formu” kullanıldı. Bu sayede elde edilen veriler yazılı, sözlü ve görsel olarak kayıt altına alındı.

Çalışmada, süt sağımı esnasında, koyunların mera ve köylerde açık bir alanda bir hat boyunca özel bir organ ile yüzleri birbirine bakacak şekilde kolay çözülen düğümlerle birbirlerine bağlandığı, bu yöntemle “koşana koşma”, koyunların sağıldığı yere “koşan yeri”, bağlandıkları organa “koşan örmesi” denildiği; ortalama 50-60 sağmal koyundan bir “koşan” yapıldığı ve koyunlardan günde iki kez bu yöntem kullanılarak süt sağıldığı belirlendi.

Sonuç olarak, koşana koşma yöntemiyle süt sağım işleminin kolaylaştığı, sağım yapılan koyunların kolaylıkla belirlendiği, işgücü ve masrafların azaldığı ve böylece karlı bir yetiştiriciliğin sağlanabildiği; bu nitelikleriyle “koşana koşma” uygulamasının Türk halk kültürünün zenginliğini yansıtan bir uygulama olduğu ve kültürel miras kapsamında yer alması gerektiği ileri sürülebilir.

Anahtar Kelimeler: Folklor; Konya Bölümü; Süt sağım yöntemi; Koşana Koşma

TRADITIONAL MILKING METHOD: KOŞANA KOŞMA

Sheep breeding is an arm of animal husbandry which contributes the economy and human nutrition that converts the flora in areas not used for agricultural purposes to meat, milk and wool product. Especially in Turkey at rural areas, important part of public's requirements, milk and milk products compensated by domestic race of sheep and generally milk obtained from sheeps by milking method by hands.

In this research has been purposed to evaluation tend to forget this tradition by reaching about datas of the milking method named "koşana koşma" that exercised sheeps in Central Anatolia Region of Konya Section in Turkey.

Material of study was created by 9 source persons who are folk medicine practitioners, pet owners and animal husbandry of people lives in Konya Section of Central Anatolia. To collect data in "koşana koşma" application consist of questions "the information collection form" was used. The data obtained in this way, writing, verbally or visually were recorded.

On study has determined milking twice a day by this method which sheeps have by tied nodes which solving easily with a special rope, face to face each one of them along the line, name is "koşana koşma", it has observed the sheeps milking place is "koşan yeri", the rope which is tied them, "koşan örmesi", koşan is a occurred by average 50-60 milking sheeps, in a village or grassland opened area.

As a consequence, take a place in samples which are reflected Turkish public cultural richness, "koşana koşma", that traditional milking method taken cultural legacy compass, necessity can be asserted, with "koşana koşma" method, milking process getting easier, easily determineted sheeps that milking labor and costs decreased so profitable animal husbandry could be supplied also lately years important size of sheeps were declined.

Keywords: Folklore; Konya Region; Milking method; Koşana Koşma